BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 57-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 135 Duminică 19 Mai 1940
14 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

COOPERAȚIA
IN SERVICIUL APROVIZIONĂRII

Acțiunea de purificare și de reorganizare a cooperației române, inițiată de actualul ministru de finanțe în 1938, a venit la timp, ca să facă din ea nu numai o pârghie serioasă pentru întărirea economică a păturilor populare din sate și orașe, dar și un regulator prețios al pieței interne, așa cum tinde să se afirme în vâltoarea împrejurărilor de azi.

E de ajuns să menționăm rolul important pe care l-a avut de îndeplinit cooperația în aprovizionarea armatei cu cereale și furaje, în valorificarea grâului, în îndeplinirea angajamentelor de export care, numai la grâu au totalizat, în campania anului trecut, circa 73.000 vag. și la vinuri 2000 vag., ca să ne dăm seama de amploarea operațiunilor efectuate și de însemnătatea valorilor manipulate.

Dar afirmarea cooperației în comerțul exterior nu s'a îndeplinit numai pe calea exportului, ci și a importului. Importante partizi de mărfuri, destinate în deosebi trebuințelor și consumului populației rurale, au fost contractate în cursul anului trecut în străinătate și apoi recepționate și distribuite unităților cooperative prin depozitele regionale ale Instiutului național al cooperației, spre a fi puse la dispoziția populației. Sunt de reținut mai ales însemnatele transporturi de bumbac, orez, sfoară de Manilla, saci de iută, rafie, măsline, cafea, ceai, untdelemnuri, etc., aduse din Anglia, Italia, Turcia, Egipt, Grecia, Portugalia, Madagascar, și chiar din Japonia, încă înainte de isbucnirea noului război european, ceeace s'a dovedit la scurt interval de un real folos pentru necesitățile pieții noastre interne, lipsită de stocuri tocmai în sectorul bumbacelor și al colonialelor.

Atât de binevenite au fost aceste transporturi, încât parte din ele au mers să întărească stocurile de rezervă ale armatei, iar ministerul economiei naționale, constatând condițiunile satisfăcătoare în care s'au executat operațiunile de import prin cooperație, a dat mandat Institutului național să-și sporească comenzile de mărfuri în străinătate pentru îndestularea consumului intern.

Astfel, în principalele noastre porturi, la Constanța, Galați, Brăila, sosesc și se descarcă aproape continuu mărfuri aparținând Institutului național al cooperației, care a reușit să-și creieze legături interesante cu piețele externe de aprovizionare, ca și cu piețele de desfacere a produselor indigene.

Această desvoltare a cerut, firește, muncă, stăruință, ba — la început — chiar pierderi și sacrificii, inerente oricărei experiențe mai îndrăznețe, mai ales în domeniul atât de gingaș al comerțului cu străinătatea și până la formarea oamenilor și organismelor de specialitate, absolut indispensabilă.

Fapt e, că încercarea a izbutit și ne-a prins bine, împlinind un gol în aprovizionarea țării, care ne-ar fi costat multe lipsuri și neplăceri. Datorită acestei activități meritorii, s'a putut ameliora în bună parte aprovizionarea consumatorilor cu o serie de articole de strictă necesitate și s'a putut pune oarecare frână curentului de scumpire generală, care și așa se dovedește destul de nestăpânit.

Sforțările începute în această direcție se cer, firește, continuate și lărgite, dar paralel cu ele am dori să vedem susținute și inițiativele comerțului particular, atât în aprovizionarea pieții cu produse de import, cât și în manipularea lor pe piața internă, fără ca paralelismul lor să însemne ciocnire de interese și deosebiri de tratamente, menite să turbure bunul mers al vieții noastre economice.

CONSILIUL DE MINIȘTRI DE JOI
CONTINUITATEA POLITICEI DE NEUTRALITATE. — ARMONIZAREA SALARIILOR. — CONTROLUL STRĂINILOR. — SERBĂRILE DELA 8 IUNIE

Consiliul de miniștri a ținut Joi, la ora 6 d. a. ședință sub președinția d-lui prim ministru consilier regal Gh. Tătărescu.

La acest consiliu au participat toți titularii departamentelor și subsecretarii de stat.

La sfârșitul consiliului s'a dat presei următorul comunicat:

D. președinte al consiliului a făcut o expunere asupra situației internaționale, punând în lumină caracterul de permanență și de continuitate a politicii României, al cărei îndoit obiectiv este neutralitatea și veghea.

Pe planul intern guvernul va continua executarea programului de reforme adus la cunoștința țării prin actul declarativ din 30 Noembrie 1939. Vor fi realizate fără întârzierea armonizarea salariilor funcționarilor publici și organizarea asistenței publice. Noui măsuri vor fi luate pentru stăpânirea situației economice.

D. președinte al consiliului anunță, apoi, continuarea marilor adunări gospodărești în capitalele Ținuturilor, cu participarea guvernului.

D. ministru al agriculturii și domeniilor a făcut consiliului o dare de seamă asupra executării campaniei agricole, care cu toată vremea potrivnică a dat rezultate satisfăcătoare

D. ministru al internelor a expus ultimele măsuri luate pentru controlul străinilor și reprimarea alarmismului.

Consiliul a aprobat programul manifestărilor naționale, care vor avea loc în zilele de 6—8 Iunie a. c., cu prilejul împlinirii a 10 ani de domnie ai Majestății Sale Regelui Carol.

După ce a rezolvat chestiunile curente, consiliul a luat sfârșit la orele 19,30.

REPERCUSIUNILE RĂZBOIULUI
IN STATELE-UNITE

Din primul moment al atacului german contra Olandei, Belgiei și Luxemburgului s'a accentuat în Statele Unite și în celelalte state americane, o mișcare de opinie publică, hotărît favorabilă aliaților.

Această mișcare însă era acum însoțită de o pronunțată îngrijorare în ce privește însăși securitatea Statelor Unite. Rapiditatea ofensivelor, mijloacele distructive întrebuințate, metodele războiului modern, au pus în fața opiniei publice americane posibilități cari păreau excluse sau îndepărtate până acum și au creiat o stare de spirit de hotărîre atât în direcția apărării naționale cât și în ce privește atitudinea față de aliații europeni.

Profunda impresiune produsă de atacul german contra celor trei state, venit la un interval atât de scurt după atacul contra Norvegiei, a fost de altfel resimțită și în domeniul diferitelor transacțiuni financiare din Statele Unite. Se pare că au fost înregistrate la operațiunile de bursă vânzări masive de acțiuni și titluri de tot felul cari s'au soldat cu pierderi de două miliarde de dolari.

Este evident că s'a precizat în Statele Unite ca și în celelalte state americane ideea unei amenințări din ce în ce mai apropiate și a necesității adoptării unei atitudini de hotărîre, care devine din ce în ce mai urgentă.

De altfel lucrurile nu s'au mărginit numai la o manifestare de ordin psihologic. In cursul acestor câteva zile dela dezvoltarea războiului pe frontul occidental, s'au succedat în mod rapid diferite manifestări cu un caracter politic de o covârșitoare importanță și cu o vădită semnificație.

Apărarea națională și ajutorarea cât mai intensă a aliaților sunt cele două obiective ale acestor din urmă manifestări cari își găsesc azi nu numai un sprijin real în opinia publică americană ci și un îndemn din ce în ce mai insistent.

Declarațiile d-lui Roosevelt și Cordell Hull, făcute după atacul contra Belgiei și Olandei, nu mai lasă nici o îndoială asupra sentimentelor cari însuflețesc politica Statelor Unite.

Termenii răspunsului d-lui Roosevelt, trimis regelui Leopold au fost o indicație precisă în această privință, iar faptul că președintele Statelor Unite a socotit necesar să intervie urgent pe lângă d. Mussolini pentruca Italia să continue păstrarea politicei de pace, dovedește cât de mare este preocuparea care domnește la Casa Albă.

Pe de altă parte solidaritatea statelor americane se afirmă din ce în ce mai mult. Ideea panamericană ia de data aceasta aspectul unui pronunțat interes comun de apărarea națională și de acțiune solidară. Propunerea d-lui Cantillo, ministrul de externe al Argentinei, de a se schimba atitudinea de neutralitate într'una de nebeligeranță n'a avut rezultatul urmărit, desigur din cauză că Statele Unite au considerat o asemenea revizuire ca putând influența raporturile cu Japonia într'un moment când pare asigurat statul quo în ce privește posesiunile olandeze în Oceanul Indian.

Președintele Roosevelt adresându-se ieri Congresului, a spus că „mai mult ca oricând proteguirea întregei emisfere americane contra controlului sau dominației unor neamericani, se bucură de sprijinul comun a 21 de republici americane inclusiv Statele Unite". Solidaritatea țărilor americane și ideea panamericană, apar astfel ca principiul de bază al pliticei de dincolo de ocean, față de războiul european.

De altfel hotărîrea d-lui Roosevelt de a participa la ședința Congresului și de a adresa personal mesajul său cu privire la apărarea națională, subliniază și mai mult seriozitatea cu care este considerată situația.

„Ne aflăm — a spus d. Roosevelt — în zile de grea cumpănă, ale căror dezvoltări rapide și surprinzătoare silesc pe orice neutru să își examineze măsurile de apărare în lumina unor factori noui". Războiul modern a pus în lumină primejdii cari păreau imposibile în trecut. „Statele Unite — a precizat d. Roosevelt — se află în fața unor noui primejdii din cauza războiului european și a rapidității cu care armatele moderne cucerese timpul și spațiul".

Spațiul și timpul numai sunt

(Continuare în pag. 2-a)

Patru miniștri olandezi în audiență la d. Lebrun

Paris, 16 (Rador). — D. Albert Lebrun, președintele Republicei, a primit Miercuri în audiență pe d-nii Van Kleffens, ministrul de externe al Olandei, Dixhoorn, ministrul apărării naționale al Olandei, Welter, ministrul coloniilor olandeze și Loudon, ministrul Olandei la Paris.

FLOTA ALIATĂ
FACE MANEVRE PE SCARĂ INTINSĂ IN LARGUL ALEXANDRIEI

Cairo, 16 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" semnalează că s'a auzit Joi dimineață la Cairo o canonadă îndepărtată și s'au văzut în aer rachete care păreau susținute de mici parașute.

Această activitate arată că flota aliată și-a început manevrele, pe o scară întinsă, în largul Alexandriei. Sunt primele exerciții mai importante pe care le face flota dela sosirea ei la Alexandria.

„ZILELE ȘI LUNILE CARI VIN SUNT HOTĂRÂTOARE PENTRU SECOLE IN VIITOR"
A SPUS D. PAUL REYNAUD IN ȘEDINȚA DE ERI A CAMERII FRANCEZE

(Telegrama în corpul ziarului)

IN ACȚIUNEA ARMATELOR GERMANE A INTERVENIT O PAUZĂ
LUPTELE ABIA ACUM INCEP SĂ SE DESFĂȘOARE. — APLICAREA PLANULUI SCHLIFFEN
Prin telefon dela corespondentul nostru din Berlin

Berlin, 16. — Comunicatul de azi al înaltului comandament german confirmă știrea pusă dealtminteri în circulație aci că în acțiunea armatelor germane a intervenit o anumită pauză. Cercurile militare motivează această pauză prin necesitatea de a se ordona rezervele din dosul frontului și de a le aduce pe front, ceeace nu s'a putut face în prima parte aa ofensivei germane din Belgia, din cauza tempo-ului prea repede al acestei ofensive și ceea ce este acum absolut necesar în urma contactului pe care l-au luat trupele germane cu grosul trupelor franco-britanice.

Comunicatul german mai relevă că inamicul este hotărît să lupte și că „lupta sau luptele cu acesta a început de abea acum să se desfășoare".

In ce privește situația de pe fronturi, e demn de relevat că atenția generală continuă să fie îndreptată asupra aplicării planului „Schlieffen". Faptul acesta dovedește că întreaga sforțare a trupelor germane e concentrată asupra aripei lor drepte, după cum prevăzuse bătrânul strateg german în 1914. In fața acestei aripi drepte se află la Nord-Vest cetatea Anvers și poziția Dyle, deținute de inamic, iar mai la Sud (cam la Sud-Vest de Namur), trupele germane au trecut Meusa. Dacă se menționează că s'a trecut acum dela războiul de poziție la războiul de mișcare în câmp deschis, faptul acesta e considerat ca o slăbiciune a aliaților.

Semai relevă aci faptul că orașul Bruxelles, în urma numeroaselor transporturi de trupe ce se fac prin mijlocul lui și în urma lucrărilor de fortificații la cari se lucrează în împrejurimile lui, nu mai e considerat de înaltul comandament german ca un oraș deschis și că s'a anunțat că aviația germană va fi nevoită să-și înceapă activitatea împotriva lui, dacă nu se renunță la trecerea de trupe și la lucrările de fortificații.

Mai trebue spus că chiar dacă Bruxelle-ul va continua să fie considerat ca oraș deschis, cum ar putea renunța germanii la bombardarea lui, când el e situat numai la 30 km. de Dyle? Din cauza aceasta, se consideră că e foarte greu de dat un răspuns precis la această întrebare. „Deutsche Allgemeine Zeitung" face pe englezi răspunzători de această situație, spunând că își asumă o grea răspundere.

Un alt fapt care trebue deasemeni relevat e că înaltul comandament german arată că în ultimele lupte n'au fost doborîte decât două avioane aliate. Specialiștii militari explică acest număr redus prin aceea că luptele dându-se pe teritoriul inamic, germanii nu dispun de artilerie antiaeriană suficientă pe acest teritoriu, deoarece n'au putut-o încă transporta.

BERLINUL ȘI SITUAȚIA DIN SUD-ESTUL EUROPEAN
OFICIOSUL „VOELKISCHER BEOBACHTER" SE OCUPĂ DE SITUAȚIA MINORITĂȚII GERMANE DIN IUGOSLAVIA

Berlin, 16.— **Situația din Sud-Estul european continuă să fie comentată cu mult interes aci, însă nu cu încordarea de până acum.**

Punctul de plecare al diferitelor comentarii îl constitue diverse știri cari sunt considerate aci ca simple svonuri, cum ar fi acela că Uniunea Sovietică ar fi făcut un demers pentru menținerea liniștei și păcii în Sud-Estul european. Cercurile autorizate germane declară că la Wilhelmstrasse nu se știe nimic despre acest demers.

Acest lucru se spune aci despre știrea în legătură cu flota anglo-franceză din Mediterana, precizându-se că nu se știe ce scop ar avea manevrele acesteia.

*

Un fapt care a produs senzație este un articol din „Voelkischer Beobachter", care se ocupă cu situația minorității germane din Iugoslavia", spunând că această situație s'a înrăutățit. In acelaș articol se vorbește și despre „încoltirea pe un teren mult mai rodnic a alarmei puterilor occidentale" în această țară.

Cercurile autorizate berlineze spun că aceste constatări ale oficiosului național-socialist reprezintă și părerea ministerului de externe german, contestă însă afirmarea îngrijorătoare că aceasta ar însemna o modificare a relațiilor dintre Reich și Iugoslavia. Se recunoaște în acelaș timp că susnumitele constatări nu înseamnă o intervenție în chestiunile interne ale Iugoslaviei, că ele n'au nicio legătură cu neutralitatea acesteia, fapt care, după cum se spune categoric, n'a fost discutat cu această ocazie.

ARTICOLUL DIN OFICIOSUL GEPMAN A STÂRNIT SENZAȚIE LA BELGRAD

Belgrad, 16 (Telegraph-Orient). — A stârnit senzație în opinia publică de aci un atac împotriva Iugoslaviei apărut în „Völkischer Beobachter" cu privire la tratamentul aplicat minorităților germane din Iugoslavia. Cu toate că articolul nu este redactat în termeni aspri se subliniază că acest atac vine după mulți ani de liniște în presa germană cu privire la Iugoslavia.

IN BELGIA

Artilerie antiaeriană în plină activitate

BĂTĂLIA CONTINUĂ
INTRE ANVERS ȘI SEDAN
NOUA LINIE DYLE. — CE URMĂRESC GERMANII?

Situația frontului pe ziua de 16 Mai

In ultimele 24 ore bătălia a continuat cu aceeaș înverșunare de-alungul fluviului Meuse, între Namur și Sedan și ea s'a extins mai departe spre centrul și nord-vestul Belgiei între Anvers și Namur.

Incă din cursul zilei de Miercuri grosul forțelor germane — dintre care o parte au fost aduse din Olanda, în urma capitulării armatei acestei țări — a luat poziții între localitatea olandeză Berg-op 700 m. de pe țărmul Escaut-ului oriental, nord-est de Anvers, est de Malines și Louvain, Dyle și Meuse, la nord-est de Namur.

Pe acest front se găsesc orașele fortificate Anvers și Namur, precum și linia Dyle. Trupele germane au atacat în cursul zilei de eri, atât fortăreața Anvers, cât și pozițiile întărite de la Dyle și Namur. Ele au întâmpinat o puternică rezistență din partea forțelor aliate belgiene și franco-engleze. Numai în sectorul de sud-vest de Namur câteva divizii blindate germane au reușit să respingă atacurile forțelor blindate franceze și au lărgit spațiul ocupat pe malul de vest al fluviului Meuse.

Ele continuă înaintarea în direcția Charleroi. Trupele aliate franco-anglo-belgiene ce apără regiunea Anvers—Louvain—Namur se sprijină pe linia întărită Dyle. Cu toate că în comunicatele beligeranților se întrebuințează termenul de „poziția întărită dela Dyle", este vorba de o nouă linie întărită de-alungul râului Dyle, care a fost de curând construită de belgieni.

Râul Dyle izvorăște la nord-vest de Namur, trece prin Louvain și Malines și se varsă în Escaut, la sud de Anvers, — așa că linia fortificată ce a luat numele râului, se întinde și ea între Anvers și Namur. Flancul său drept nu se reazimă pe un obstacol natural, iar sistemul de fortificații de care dispune — după informații din sursă germană — nu se poate compara cu acela al liniei canalului Albert, sau al liniei principale belgiene dela est, de oarece, atât de front, cât și în adâncime, prezintă lipsuri tocmai din cauza executării rapide a lucrărilor.

In urma condițiilor în care au fost străpunse și ocupate de germani, liniile principale fortificate belgiene și olandeze, nu se poate presupune o capacitate mai mare de rezistență a nouii linii Dyle. Vor fi oprîți germanii pe această linie, care protejează și capitala Bruxelles, grație acțiunei forțelor aliate massate între Anvers și Namur? Se pare că germanii, care au concentrat și ei între Anvers și Namur forțe insemnate, între care și unități puternice motomecanizate, sunt decișî, cu orice sacrificii, să străpungă și pozițiile liniei Dyle. Bătălia este în curs, pe toată această linie.

Intre Namur și Sedan bătălia, deasemenea continuă, cu aceeaș violență, ca în zilele trecute. In sectorul Sedan, dela sud, adică la aripa stângă a dispozitivului de atac german, trupele franceze au dat numeroase contra-atacuri, sprijinite de tankuri grele, spre a opri înaintarea germanilor spre sud. Situația în regiunea aceasta nu este clară. După comunicatul german contra-atacurile franceze au fost respinse, iar după știri din Paris partea de est a ceea ce a fost orașul Sedan — căci el a fost distrus de focul artileriei și de bombele avioanelor — ar fi în stăpânirea francezilor și întrânul format de germani are o lărgime de 7-8 km.

Alte atacuri și contra-atacuri s'au dat, atât spre nord, între Givet și Namur, cât și spre est, între Moselle și Rin.

Nu se poate încă desprinde din mersul operațiilor militare de până acum, care ar fi adevăratul centru de gravitate al bătăliei din Belgia și dela Sedan și nici ce se urmărește, în realitate de comandamentul german. Planul de operații german ascunde necunoscute.

R. SEIȘANU

N. R. In articolul de eri trebue să se citească: „La Sedan, a capitulat la 1 Sept. 1870, Napoleon III"; iar „Longwy" e situat la sud-est de Sedan".

LA BERLIN SE DESMINTE CONCENTRAREA DE TRUPE GERMANE LA FRONTIERA ELVEȚIEI
Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Berlin, 16. — In ce privește discuțiile politice, ele sunt îndreptate în primul rând asupra Elveției, în urma știrilor cari anunță noui pregătiri militare ale Germaniei la frontiera acesteia.

Cercurile neutre observatoare din Berlin precizează în această privință că cercurile autorizate din capitala Reichului contestă concentrările de trupe germane la frontiera Elveției. Această contestare trebue să fie considerată ca o desmințire formală, care nu se produce în mod oficial, deoarece știrile despre concentrări de trupe germane au mai fost puse în circulație și desmințite în repetate rânduri, astfel că o nouă desmințire ar fi inutilă.

FAMILIA BALCANICĂ

Paternitatea expresiunii „Familia balcanică" aparține d-lui Saracioglu, ministrul de externe al Turciei. Expresiunea este cu atât mai nimerită, cu cât, din multe puncte de vedere, ea corespunde unor adevăruri de netăgăduit.

Așa, ea este mai întâi adevărată prin afinități de rasă, create printr'un amestec de sânge dealungul veacurilor. Pentru unele popoare din Balcani, amestecul de sânge, interpenetrațiunea s'a produs încă dela începutul începuturilor. Sânge traco iliric, bunăoară, curge deștul în vinele sârbilor și bulgarilor și — de sigur — nu mai puțin în ale românilor, prin strămoșii noștri daci, popor aparținând tot marei familii traco-ilirice. Să nu se uite apoi că slavii din Balcani și din o bună parte a Europei centrale — de exemplu croații — se află așezați în țări, care, mai înainte de venirea lor, erau locuite de populații romanice, care s'au asimilit în masa acestor slavi.

Nu mai vorbim despre albanezi, care, precum se știe, sunt urmașii vechilor iliri, însă cu un puternic amestec de elemente romane, ceeace se vădește și în graiul lor, alcătuit aproape în a treia parte de cuvinte latine de primă circulație.

Nici grecii de astăzi n'au fost scutiți de acest proces de interpenetrațiune. Sânge românesc, sânge albanez, sânge slav curge îndeajuns și în vinele lor.

S'ar părea că, din cauza deosebirei de religie, turcii ar fi rămas la o parte de această interpenetrațiune reciprocă, de amestecul de sânge despre care este vorba. Judecând după aparențe, ar trebui să ajungem la concluzia că, în ce privește pe turci, amestecul de sânge ar fi avut numai un caracter unilateral. Anume, grupurile deștul de numeroase de creștini din Balcani, — în această privință românii fac excepție — care trecuseră la religia mahomedană, s'au asimilat cu timpul în masa poporului turc, dar, să elemente turcești nu s'ar fi asimilat cu populațiile

(Continuare în pag. 2-a)